

Paula Hawkins

Ut i vannet

Oversatt av
Inge Ulrik Gundersen

BAZAR

Bazar Forlag/Cappelen Damm AS
Postboks 1900 Sentrum
0055 Oslo

www.bazarforlag.no

Originaltittel: *Into the Water*
Copyright © Paula Hawkins 2017

Første gang utgitt av Doubleday, 2017, et imprint i Transworld Publishers, UK

Copyright norsk utgave © CAPPELEN DAMM, Oslo, 2017
Oversatt fra engelsk av Inge Ulrik Gundersen

Utgitt etter avtale med Leonhardt og Høier Literary Agency A/S, København

Utgitt av Bazar Forlag, et imprint i Cappelen Damm

Utdrag fra «The Numbers Game», *Dear Boy*, © Emily Berry,
gjengitt med tillatelse fra Faber & Faber.

Utdrag fra «Down by the River» av PJ Harvey gjengitt med velvillig tillatelse fra
Hot Head Music Ltd. All rights reserved.

Utdrag fra *Hallucinations* © Oliver Sacks 2012, gjengitt med tillatelse fra
The Wylie Agency (UK) Limited

Omslagsdesign: © Richard Ogle/TW

Tilpasning av omslag: Nic Oxby

Foto forside: Tre reflektert i vann Getty Images/Roberto Machado Noa, Kvinne Getty
Images/Thorsten Henn, Frosk Getty Images/Alex Mustard/Nature Picture Library
Foto bakside: Regn Getty Images/Yuko Suzuki/EyeEm, Bro John Cooper/Arcangel Images,
Kvinne Mark Owen/Arcangel Images

Forfatterfoto: © Alisa Connan

Sats: Type-it AS, Trondheim 2017

Trykk og innbinding: Livonia Print, Latvia 2017

Satt i Sabon og trykt på 70 gr Holmen Book Cream 1,8

ISBN 978-82-8087-610-2

Materialet i denne utgivelsen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt
avtale med Bazar Forlag er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring kun
tillatt i den utstrekning det er hjemlet i loven eller gjennom avtale med Kopinor,
interesseorganisasjonen for rettighetshavere til åndsverk. utnyttelse i strid med lov eller
avtale kan medføre erstatningsansvar eller inndragning og kan straffes med
bøter og fengsel.

Til alle brysomme

Jeg var svært ung da jeg ble sprettet

Enkelte ting bør man gi slipp på
andre ikke
Det er delte meninger om hvilke

'The Numbers Game', Emily Berry

Vi vet at minner ikke er konserverte eller
uforanderlige som Prousts hermetikk i
spiskammeret. De blir endret, plukket
fra hverandre, satt sammen igjen og
kategorisert på ny hver gang man tenker
på dem.

Hallucinations, Oliver Sacks

Døvika

Libby

«En gang til! En gang til!»

Mennene binder henne igjen. Annerledes denne gangen: venstre tommel til høyre tå, høyre tommel til venstre. Tauet rundt livet på henne. Denne gangen bærer de henne ut i vannet.

«Vær så snill,» begynner hun å trygle, for nå vet hun ikke om hun takler det, mørket og kulden. Hun vil tilbake til et hjem som ikke lenger eksisterer, til en tid da hun og tanten hennes satt foran peisen og fortalte hverandre historier. Hun vil være i sin egen seng i det lille huset deres, hun vil være liten igjen, snuse inn lukten av peisrøyk og roser og den søte, varme huden til tante.

«Vær så snill.»

Hun synker. Da de drar henne opp for andre gang, er leppene hennes blåmerkeblå, og pusten hennes er borte for godt.

DEL ÉN

2015

Jules

Var det ikke noe du ville fortelle meg? Hva var det du prøvde å si? Det føles som om jeg forsvant fra denne samtalen for lenge siden. Jeg mistet konsentrasjonen. Jeg tenkte på noe annet, andre gjøremål. Jeg hørte ikke etter og mistet tråden. Vel, nå har du min fulle oppmerksomhet. Men jeg kan ikke fri meg fra å tenke at jeg har gått glipp av noen viktige poenger.

Da de kom for å underrette meg, ble jeg sint. Først lettet, for når to politibetjenter kommer på døra akkurat idet man leter etter togbilletten, på vei ut for å dra på jobb, frykter man det verste. Jeg ble bekymret for dem jeg var glad i – vennene mine, eksen min, arbeidskamerater. Men det gjaldt ikke dem, sa de, det gjaldt deg. Derfor ble jeg lettet, et lite øyeblikk, og så fortalte de meg hva som hadde skjedd, hva du hadde gjort, de fortalte meg at du hadde vært i vannet, og da ble jeg rasende. Rasende og redd.

Jeg tenkte på hva jeg skulle si til deg når jeg kom dit, at jeg visste du hadde gjort det for å trosse meg, for å gjøre meg sint, for å skremme meg, skape uro i livet mitt. For å få min oppmerksomhet, dra meg tilbake dit du ville ha meg. Og der kan du se, Nel, du klarte det: Her er jeg på dette stedet jeg aldri ville tilbake til, for å passe på datteren din, for å rydde opp i det salige rotet ditt.

MANDAG 10. AUGUST

Josh

Noe vekket meg. Jeg sto opp og gikk på do, og la merke til at døra til mamma og pappa var åpen. Og da jeg så etter, oppdaget jeg at mamma ikke var i senga. Pappa snorket som vanlig. Klokkeradioen viste 4:08. Jeg tenkte at hun måtte være nede i første etasje. Hun har søvnproblemer. De har det begge to nå, men pappa tar piller som er så sterke at man kan stå rett ved siden av senga og skrike inn i øret hans uten at han våkner.

Jeg gikk veldig stille ned, for hun pleier å slå på TV-en og se på de kjedelige reklamene om maskiner som kan hjelpe deg å gå ned i vekt eller vaske gulvet eller kutte grønnsaker på en masse forskjellige måter, og så sovner hun. Men TV-en var ikke på, og hun var ikke i sofaen, så jeg skjønte at hun måtte ha gått ut.

Hun har gjort det noen ganger – som jeg vet om i hvert fall. Jeg kan ikke holde styr på hvor alle er til enhver tid. Den første gangen sa hun at hun bare hadde gått ut en tur for å klare hodet, men en annen gang våknet jeg om morgenen og oppdaget at hun var borte, og da jeg kikket ut av vinduet, så jeg at bilen hennes ikke sto utenfor som den pleier.

Jeg tror kanskje hun går ut for å spasere langs elven, eller for å besøke graven til Katie. Det hender jeg gjør det selv noen ganger, men ikke midt på natta. Jeg ville ikke tort å gå i mørket, pluss at jeg ville følt meg rar, for det var det Katie selv gjorde: Hun sto opp midt på natta og gikk til elven, og kom aldri tilbake. Men jeg forstår hvorfor mamma gjør det: Det er så nær hun kan komme Katie nå, bortsett fra kanskje å sitte på rommet hennes, som jeg også vet hun gjør av og til. Rommet til Katie ligger ved siden av mitt, og jeg hører at mamma gråter.

Jeg satte meg på sofaen for å vente på henne, men jeg må ha sovnet, for da jeg hørte lyden av døra, var det lyst ute, og da jeg så på klokka på peishylla, var den kvart over sju. Jeg hørte at mamma lukket døra etter seg og løp opp trappa.

Jeg fulgte etter henne opp, stilte meg utenfor soverommet og så gjennom dørsprekken. Hun sto på kne ved siden av senga, på pappas side, og hun var rød i ansiktet, som om hun hadde løpt. Hun pustet tungt og sa: «Alec, du må våkne. Våkne,» mens hun ristet i ham. «Nel Abbott er død,» sa hun. «De fant henne i vannet. Hun hoppet.»

Jeg kan ikke huske at jeg sa noe, men jeg må ha lagd en lyd, for hun så opp på meg og kom seg på beina.

«Å, Josh,» sa hun og kom mot meg, «å, Josh.» Tårene trillet nedover kinnene hennes, og hun omfavnet meg hardt. Da jeg trakk meg unna, gråt hun fortsatt, men hun smilte også. «Å, lille venn,» sa hun.

Pappa satte seg opp i senga og gned seg i øynene. Han bruker en evighet på å våkne ordentlig.

«Jeg forstår ikke. Når da ... mener du i går kveld? Hvordan vet du det?»

«Jeg dro ut for å kjøpe melk,» sa hun. «Alle snakket om det ... i butikken. De fant henne i morges.» Hun satte seg på senga og begynte å gråte igjen. Pappa ga henne en klem, men han så på meg og hadde et rart uttrykk i ansiktet.

«Hvor dro du?» spurte jeg henne. «Hvor har du vært?»

«På butikken, Josh. Det sa jeg jo nettopp.»

Du lyver, ville jeg si. Du har vært borte i timevis, du dro ikke bare ut for å kjøpe melk. Det var det jeg hadde lyst til å si, men det klarte jeg ikke, foreldrene mine satt nemlig på senga og så på hverandre, og de så lykkelige ut.

TIRSDAG 11. AUGUST

Jules

Jeg husker det. I baksetet på campingbilen, puter i en haug i midten for å markere grensen mellom mitt og ditt territorium, på vei til Beckford for sommeren, du var urolig og opprømt – du gledet deg sånn til å komme dit – og jeg var grønn av bilsyke der jeg kjempet for ikke å kaste opp.

Det var ikke bare det at jeg husket det, jeg følte det. Jeg følte den samme kvalmen i ettermiddag, der jeg hang over rattet som en gammel dame mens jeg kjørte fort og dårlig, dro ut i midten av veien rundt svingene, tråkket for hardt på bremsen, overkompenserte ved synet av møtende biler. Jeg kjente den; følelsen jeg får når jeg ser en hvit varebil suse mot meg på en av disse smale veiene, og jeg tenker: *jeg kommer til å svinge, jeg kommer til å gjøre det, svinge ut og kjøre rett mot den*, ikke fordi jeg vil, men fordi jeg må. Som om jeg kommer til å miste all fri vilje i siste øyeblikk. Det er den samme følelsen som når man står på kanten av et stup, eller på kanten av perrongen, og man føler seg styrt av en usynlig hånd. Og tenk om? Tenk om jeg bare tok et skritt fram? Tenk om jeg bare svingte på rattet?

(Vi er ikke så forskjellige likevel, du og jeg.)

Det som slo meg, var hvor godt jeg husket det. For godt. Hvordan har det seg at jeg husker så godt det som skjedde meg da jeg var åtte år, når jeg ikke for mitt bare liv kan huske om jeg har snakket med kollegaene mine om å flytte en klientvurdering til neste uke? Det jeg ønsker å huske, klarer jeg ikke å huske, og det jeg prøver alt jeg kan å glemme, bare strømmer på. Jo nærmere jeg kommer Beckford, desto klarere blir det, fortiden suser mot meg som spurv fra hekken, skremmende og uunngåelig.

All denne frodigheten, det utrolig grønne og den knallgule gulltornen på kollen, den brente seg inn i hjernen min og brakte med seg en filmavis av minner: Pappa som bærer meg ut i vannet da jeg var fire eller fem år gammel, mens jeg vrir meg og hylar av fryd; du som hopper i elven fra fjellet, klatrer høyere og høyere for hver gang. Piknik på den sanddekte elvebredden i vika, smaken av solkrem på tungen, feit brun fisk som vi fisket i det roligere, uklare vannet nedenfor mølla. Du som kom hjem med blodet rennende nedover beinet etter å ha feilberegnet et av disse hoppene, og måtte bite i et kjøkkenhåndkle mens pappa rensket såret, for gråte skulle du ikke. Ikke i mitt påsyn. Mamma med lyseblå sommerkjole, barbeint på kjøkkenet mens hun lagde grøt til frokost. Fotsålene hennes var rustbrune. Pappa som sitter på elvebredden og tegner. Og senere, da vi var eldre, du i olashorts med bikini-topp under T-skjorta, snek deg ut sent for å møte en gutt. Ikke hvilken som helst gutt, *gutten*. Mamma, tynnere, skjørere, sovende i lenestolen i stua; pappa som gikk lange turer med prestens fyldige, bleke kone i solhatt. Jeg husker en fotballkamp. Varm sol på vannet, alle så på meg der jeg satt og blunket bort tårene, med blod på låret, mens latteren runget i ørene mine. Jeg kan fortsatt høre det. Og under det hele: lyden av rennende vann.

Jeg var så dypt nede i det vannet at jeg ikke registrerte at jeg var framme. Jeg var der, midt i byen, plutselig, som om jeg hadde lukket øynene og blitt teleportert dit, og før jeg visste ordet av det, kjørte jeg sakte på smale veier kantet med trebjelker, en uskarp skygge av rosa stein i sidesynet, mot kirken, mot den gamle broen, forsiktig nå. Jeg holdt blikket på asfalten foran meg og prøvde å ikke se på trærne, eller elven. Prøvde å ikke se, men klarte ikke å la være.

Jeg stoppet i veikanten og stanset motoren. Jeg så opp. Der var trærne og steintrappa, grønn av mose og skummel etter regnet. Jeg fikk gåsehud over hele kroppen. Jeg husket dette: iskaldt regn som sprutet i asfalten, blinkende blålys som konkurrerte med lynet om å lyse opp elven og himmelen, pussten som dampet foran de skrekkslagne ansiktene, og en liten

gutt, likblek og skjelvende, som ble ført opp trappa til veien av en kvinnelig politibetjent. Hun holdt ham hardt i hånden, øynene hennes var oppsperret og blikket vilt mens hun snudde hodet fram og tilbake og ropte på noen. Jeg kan fortsatt føle det jeg følte den kvelden, redselen og fascinasjonen. Jeg kan fortsatt høre for meg det du sa: *Hvordan ville det være? Kan du forestille deg det? Å se moren din dø?*

Jeg så bort, startet bilen og svingte ut på veien igjen, kjørte over broen der veien snor seg rundt. Jeg så etter avkjøringen – første til venstre? Nei, ikke den, den andre. Der var den, den gamle steinbygningen, Møllehuset. Kald og fuktig prikking i huden, hjertet hamret farlig fort, jeg kjørte gjennom den åpne porten og inn i oppkjørselen.

Det sto en mann der og så på telefonen sin. En politimann i uniform. Han gikk raskt mot bilen, og jeg åpnet vinduet.

«Jeg er Jules,» sa jeg. «Jules Abbott? Jeg er ... søsteren hennes.»

«Å.» Han så brydd ut. «Ja. Akkurat. Selvfølgelig. Men,» sa han og kikket opp mot huset, «det er ingen her for øyeblikket. Jenta ... niesen din ... hun er ute. Jeg er ikke helt sikker på hvor ...» Han dro sambandsradioen opp fra beltet.

Jeg åpnet døra og gikk ut. «Er det greit at jeg går inn i huset?» spurte jeg. Jeg kikket opp på det åpne vinduet, det gamle rommet vårt. Jeg kunne se deg der fortsatt, der du satt i vinduskarmen og dinglet med beina utenfor. Svimlende.

Politimannen så usikker ut. Han snudde seg bort fra meg og sa noe dempet inn i radioen før han snudde seg tilbake igjen. «Ja, det er i orden. Du kan gå inn.»

Jeg var som blind da jeg gikk opp trappa, men jeg hørte vannet og luktet jorden, jorden i skyggen av huset, under trærne, dit solen aldri kom, den sure lukten av råtnende løv. Lukten førte meg tilbake i tid.

Jeg skjøv opp døra, og ventet nesten å høre mammas stemme rope fra kjøkkenet. Uten å tenke meg om visste jeg at jeg måtte dytte til døra med hoften, på det punktet der den subber mot gulvet. Jeg gikk inn i entreen og lukket døra etter

meg. Øynene jobbet for å fokusere i mørket, og jeg grøsset av den brå kulden.

På kjøkkenet sto et eikebord skjøvet inn under vinduet. Det samme? Det lignet, men det kunne ikke være det, huset hadde skiftet eiere så mange ganger siden den gang. Jeg kunne få det bekreftet hvis jeg krabbet under og så etter merkene du og jeg etterlot oss der, men pulsen min raste i vei bare ved tanken på det.

Jeg husker hvordan solen traff det om morgenen, og at du – hvis du satt på venstre side vendt mot komfyren – fikk utsikt til den gamle broen, perfekt innrammet. Så vakkert, sa alle da de kommenterte utsikten, men de så egentlig ikke ordentlig etter. De åpnet ikke vinduet og lente seg ut, de så aldri ned på møllehjulet, som råtnet der det sto, og de så aldri forbi solskinnet som lekte på vannspeilet, de så aldri hva vannet egentlig var, grønnsvart og fullt av levende og døende organismer.

Ut av kjøkkenet, inn i entreen, forbi trappa, lenger inn i huset. Det kom så brått på at jeg ble helt perpleks, de enorme vinduene i fasaden ut mot elven – nesten ut i elven, som om vannet ville fosse inn over den brede trebenken under vinduene hvis man åpnet dem.

Jeg husker det. Alle de somrene da mamma og jeg satt lent mot putene med føttene trukket opp, sånn at tærne våre nesten berørte hverandre, med bøkene i fanget. En skål med snacks i nærheten, selv om hun aldri rørte dem.

Jeg orket ikke å se på det; jeg ble trist og opprørt av å se det sånn igjen.

Murpussen var fjernet for å få fram teglsteinene under, og innredningen var så typisk deg: orientalske tepper på gulvet, tunge ibenholtmøbler, store sofaer og skinnstoler, og altfor mange stearinlys. Og bevis på dine besettelser overalt: store, innrammede trykk, Millais' *Ophelia*, vakker og fredfull, med åpen munn og åpne øyne, blomster i hånden. Blakes *Hekate*, Goyas *Heksesabbaten*, og *Hunden*. Det er det bildet jeg misliker sterkest, det stakkars dyret som kjemper for å holde hodet over det stigende tidevannet.

Jeg kunne høre en telefon som ringte, og det virket som om lyden kom fra et sted nedenfor huset. Jeg fulgte lyden gjennom stua og ned en trapp – jeg tror det var en bod der før, full av skrot. Et år ble boden oversvømt, og alt ble dekket av slam, som om huset var i ferd med å bli en del av elvebredden.

Jeg gikk inn i det som var blitt atelieret ditt. Det var fullt av kamerautstyr, skjermer, lamper og lyskasser, en skriver, papirer og bøker og mapper i stabler på gulvet, og arkivskap langs veggen. Og selvfølgelig bilder. Fotografiene dine dekket hver centimeter av murene. For et utrent øye kunne det se ut som om du var veldig opptatt av broer: Golden Gate, Yangtzebroen i Nanjing, Prins Edward-viadukten. Men se en gang til. Det handler ikke om broer, det er ikke en kjærlighet til disse ingeniørkunstens mesterverker. Se en gang til, så ser du at det ikke bare er broer, det er Beachy Head, Aokigaharaslogen, Preikestolen. Steder fortvilte folk drar til for å gjøre ende på det hele, fortvilelsens katedraler.

Rett overfor inngangen henger det bilder av Døvika. Mengder, fra alle mulige vinkler og utsiktspunkter: blek og islagt om vinteren, med svarte klipper i skarp kontrast, eller glitrende om sommeren, en frodig og grønn oase, eller matt og skifergrå med stormskyer over, det samme motivet igjen og igjen. Bildene glir sammen til et svimlende visuelt angrep. Det føltes som om jeg var *der*, på det stedet, som om jeg sto på toppen av fjellet og så ned i vannet, kjente den grusomme spenningen, den forlokkende dragningen mot tilintetgjørelse.